

Vergaderjaar 2008–2009

31 356

Vaststelling van een nieuwe Mediawet (Mediawet 20..)

G

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 juni 2009

Tijdens de behandeling van de Mediawet 2008¹ heeft het lid van uw Kamer de heer Slager aandacht gevraagd voor documentaires en achtergronden bij het nieuws op de publieke radio en televisie. Ik heb toegezegd het belang van deze programma's aan de orde te stellen bij de publieke omroep. Dit is gebeurd in mijn ontmoetingen met de raad van bestuur. Bedoelde programmagenres zijn ook onderwerp van de prestatieovereenkomst die ik voor 2008–2010 met de publieke omroep heb gesloten. Inmiddels zijn er actuele gegevens over het programmabeleid van de publieke omroep, die ik in vervolg op mijn toezegging graag met uw kamer deel.

Tot 2008 was de wettelijke norm dat tenminste 35% van de televisiezendtijd besteed werd aan informatie en educatie. Aan dit programma-voorschrift heeft de publieke omroep altijd ruim voldaan. Ook de jaar-rapporten van de (onafhankelijke) Stichting Kijk Onderzoek laten zien dat de publieke omroep aan zijn taak voldoet: het aandeel informatie bedroeg van 2004 tot en met 2008 tussen de 52% en 60% van de zendtijd (gemeten over 24 uur, zie www.kijkonderzoek.nl). Ter vergelijking: volgens het Europees Audiovisueel Observatorium was in 2005 het aandeel informatie bij de BBC 56%, bij de ARD 43%, bij de RAI 41% en bij de VRT 35%.² Dergelijke gegevens zijn helaas niet beschikbaar voor de publieke radio-programmering.

In april 2009 verscheen het rapport van de visitatiecommissie onder leiding van mevrouw Brouwer-Korf.³ De commissie oordeelde positief over de variatie in de publieke programmamix. Het aandeel nieuws, actualiteiten en andere serieuze informatie op televisie was stabiel en aanzienlijk, namelijk 20,9% (tussen 18 en 24 uur) in 2007. Informatie over kunst en cultuur meerekenend stijgt het aandeel naar 27,3%. Ter vergelijking: commerciële zenders besteedden aan genoemde genres 9,2% van hun gezamenlijke zendtijd.

¹ Handelingen 2008–2009, nr. 15, Eerste Kamer, p. 736–749 en p. 782–802.

² European Audiovisual Observatory, Yearbook 2007, Vol. 1: Television in 36 European States, 2007.

³ Visitatiecommissie landelijke publieke omroep 2004–2008 (april 2009). De publieke omroep: het spel, de spelers, het doel.

Tabel 1: Aanbod publieke televisie (visitatierapport 2009)

(in procenten)	2005			2007		
	Programma-aanbod		Kijktijd totaal	Programma-aanbod		Kijktijd totaal
	NPO	CO*	Publiek	NPO	CO*	Publiek
INFORMATIE/EDUCATIE	52,6	30,7	43,2	48,3	34,9	42,9
Nieuws & actualiteiten	15,1	5,6	15,3	14,7	5,7	14,8
Serieuze informatie/educatie	5,9	2,6	4,3	6,2	3,5	4,1
Kunst & cultuur	5,6	0,4	1,9	7,4	0,6	1,5
Human interest	18,9	15,8	15,7	14,9	16,8	17,2
Vrije tijd, advies & service	2,3	6,1	4,9	1,4	8,0	4,4
Overige informatie/educatie	4,8	0,2	1,1	3,7	0,3	0,9
FICTIE	15,8	48,8	26,9	14,6	49,0	29,0
Nederlands drama	5,6	3,1	5,3	4,4	4,0	4,3
Buitenlandse fictie	10,2	45,7	21,6	10,2	45,0	24,7
AMUSEMENT	13,9	13,5	13,6	16,2	9,5	15,2
Spellen & quizzen	5,8	3,8	5,7	8,2	2,0	4,6
Cabaret & satire	3,4	0,2	1,3	2,4	0,1	1,5
Overig amusement	4,7	9,5	6,6	5,6	7,4	9,1
SPORT	9,3	6,1	13,0	10,7	5,6	10,7
Sportinformatie	5,9	1,0	5,2	6,7	1,9	3,1
Sportreportage	3,4	5,1	7,8	4,0	3,7	7,6
MUZIEK	2,6	0,1	1,8	3,9	0,4	0,9
Serieuze muziek & ballet	0,8	>0,1	0,3	0,9	>0,1	0,2
Lichte muziek	0,6	>0,1	0,9	1,5	>0,1	0,4
Popmuziek/top 40 muziek	0,9	0,1	0,5	1,3	0,3	0,3
Overige muziek	0,3	Nvt	0,1	0,2	0,1	>0,1
KINDEREN (0 t/m 12 jaar)	5,7	0,3	1,2	6,5	0,4	1,0
Informatie/educatie voor kinderen	2,9	>0,1	0,5	3,2	nvt	0,4
Muziek voor kinderen	0,1	nvt	0,1	0,3	nvt	0,1
Amusement voor kinderen	1,5	nvt	0,1	0,9	nvt	0,1
Fictie voor kinderen	1,2	0,3	0,5	2,1	0,4	0,4
OVERIG/ONBEKEND	0,0	0,2	0,1	>0,1	0,3	0,2
<i>Totaal</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>
<i>Totaal uren</i>	<i>5 551</i>	<i>1 1729</i>	<i>567</i>	<i>5 590</i>	<i>1 0850</i>	<i>540</i>

In mei 2009 is de jaarlijkse terugblik van de publieke omroep verschenen.¹ Daaruit blijkt dat de prestatieafspraken over achtergronden en documentaires op televisie en radio in 2008 zijn gerealiseerd:

- Op *televisie* heeft de publieke omroep meerdere vaste actualiteiten en achtergrondrubrieken zoals EenVandaag, Netwerk, Nova, Zembla, Reporter en Tegenlicht. Verder waren in 2008 op de drie algemene televisiezenders 201 nieuwe documentaires te zien, onder meer in vaste rubrieken als Dokument, Profiel, Holland Doc, Close Up en Het Uur van de Wolf. Als aankopen en herhalingen worden meegeteld, zendt de publieke omroep op de drie algemene zenders tussen 18u00 en 24u30 meer dan 400 documentaires uit. Oude en nieuwe documentaires zijn ook te zien op internet en digitale themakanalen.
- Bij *radio* stond 2008 mede in het teken van herprofilering van de nieuws en achtergrondzender Radio 1, noodzakelijk om het dalende bereik te keren. Radio 1 blijft de belangrijkste zender voor opiniërende programma's, maar ook de overige zenders hebben ruimte voor opinie. Op Radio 1 en Radio 5 werden in 2008 114 documentaires uitgezonden (inclusief herhalingen), onder meer in Holland Doc can de VPRO op zondagavond.

¹ Nederlandse Publiek Omroep (2009). Terugblik 2008.

Tabel 2: Realisering prestatieafspraken achtergrond en documentaires

Televisie	Afspraak	Realisatie 2008
Opinie en achtergronden passend bij netprofiel	Wekelijks op alle netten	Gerealiseerd
Actualiteiten uitzending tijdens prime time	Op 5 dagen van de week op 2 netten	Nederland 1: 1 Nederland 2: 2
Actuele documentaires gebaseerd op onderzoeksjournalistiek	Jaarlijks 50	58
Maatschappelijke, levensbeschouwelijke, auteurs, biografische en kunstdocumentaire	Jaarlijks 5 reguliere slots. Jaarlijks minimaal 125 nieuwe documentaires.	6 reguliere slots 201 nieuwe documentaires
Buitenlandse documentaire	Jaarlijks 20 nieuwe uitzendingen	38
Radio	Afspraak	Realisatie 2008
Opinie en achtergronden passend bij zenderprofiel	Op alle zenders	Radio 1: 3 programma's Radio 2: 3 programma's 3FM: 3 programma's Radio 4: 1 programma Radio 5: 4 programma's Radio 6: 2 programma's FunX: 2 programma's
Radiodocumentaires (Radio 1 en Radio 5)	Jaarlijks 80 (incl. herhaling)	114

Dit jaar is het project Teledoc gestart: naar voorbeeld van het succesvolle Telefilm ontwikkelt de publieke omroep een serie van zes grote documentaires. Naast bijdragen van de publieke omroep en het Nederlands Fonds voor de Film stel ik vanaf 2009 vanuit de mediabegroting jaarlijks € 600 000 extra beschikbaar voor Teledoc (via het Coproductiefonds Binnenlandse Omroep).

Sinds 1 augustus 2008 mogen ministeries en aan hen gelieerde Fondsen (bv. NCDO, Europafonds) geen maatschappelijke documentaires meer co-financieren. Zelfstandige documentairemakers vrezen dat hierdoor de programmering van de publieke omroep verarmt. Ik heb de publieke omroep gevraagd inzicht te geven in mogelijke financiële gevolgen. Mocht er een probleem zijn, dan ben ik bereid een incidentele extra bijdrage te geven. Verder zal ik de publieke omroep vragen vanaf 2010 ervoor te waken dat het wegvallen van overheidsfinanciering geen negatieve consequenties zal hebben voor dit genre.

In het debat over de Mediawet 2008 heb ik benadrukt dat ik documentaires en achtergronden bij het nieuws net als uw Kamer beschouw als een cruciaal onderdeel van de publieke taak. De recente gegevens laten zien dat de inspanningen van de publieke omroep op niveau zijn, ook internationaal gezien. In maart 2010 presenteert de publieke omroep zijn programmabeleid voor de volgende vijfjaarlijkse (concessie)periode. Ik verwacht dat dit type programmering daarin weer een goede plaats heeft.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
R. H. A. Plasterk